

Vergaderjaar 2008–2009

31 839

Jeugdzorg

Nr. 3

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR JEUGD EN GEZIN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 maart 2009

Jongeren met ernstige gedragsproblemen werden tot 1 januari 2008 in een justitiële jeugdinrichting (JJI) geplaatst. Op 1 januari 2008 is een wijziging van de Wet op de jeugdzorg ingegaan die gesloten jeugdzorg mogelijk maakt. In deze nieuwe vorm van jeugdzorg krijgen jongeren, binnen een gesloten setting, weer structuur in hun leven en leren ze sociale vaardigheden.

Een aantal JJI's is omgebouwd om deze vorm van jeugdzorg te bieden. Ook is er een aantal nieuwe initiatieven opgestart door instellingen die veelal hun wortels hebben in de provinciaal gefinancierde jeugdzorg.

Omdat gesloten jeugdzorg een nieuwe zorgvorm is, is de sector nog volop in ontwikkeling. Er moet door de sector ervaring worden opgedaan met de mogelijkheden voor behandeling, de mate van geslotenheid en de omgang met de jongeren die de doelgroep vormen van de gesloten jeugdzorg.

Er is daarom direct gestart met het ontwikkelen van normen voor verantwoorde zorg en de ontwikkeling van een toetsingskader hiervoor. Het kwaliteitskader gesloten jeugdzorg, op basis waarvan de Inspectie jeugdzorg toezicht houdt heb ik u met mijn brief van 1 oktober 2008 (29 815, nr. 168) aangeboden. Dit kwaliteitskader houdt rekening met het feit dat er sprake is van een gefaseerde opbouw van de zorg waardoor er nog niet voor alle indicatoren uit het kwaliteitskader een norm beschikbaar is. Waar de normen ontbreken zullen deze tijdens de implementatie van het Streefbeeld Jeugdzorg Plus nader worden ingevuld in afstemming tussen het veld en de Inspectie jeugdzorg.

De nieuwe zorgvorm vereist ook speciale aandacht van toezichthouders. De Inspectie jeugdzorg heeft daarom een toetsingskader opgesteld. De inspectie houdt de komende jaren op de volgende wijze toezicht op de gesloten jeugdzorg:

1. Omdat de instellingen opstarten in een sector die nog in ontwikkeling is, krijgen alle nieuwe instellingen een zogenaamde entreetoets; de toets betreft de veiligheid van het behandelklimaat.
2. Daarnaast vindt tot 2012 stapsgewijs toezicht plaats op basis van het Kwaliteitskader gesloten jeugdzorg.

De entreetoets is er dus specifiek op gericht om de ontwikkeling van de instellingen in dit nieuwe veld nauwkeurig te volgen en waar nodig te ondersteunen.

Entreetoets bij de Jeugdformaat/Jutters Combinatie

Op 7 december 2008 heeft de Inspectie jeugdzorg een entreetoets gedaan bij Jeugdformaat/Jutters Combinatie (JJC), een accommodatie voor gesloten jeugdzorg. Aangezien JJC niet alleen jongeren met een machting gesloten jeugdzorg opneemt, maar ook jongeren met een psychiatrische problematiek, is het onderzoek gezamenlijk met de Inspectie voor de gezondheidszorg uitgevoerd.

Het gezamenlijke rapport bied ik u hierbij aan.¹

Bevindingen Inspectie jeugdzorg

In het rapport is de inspectie kritisch over de invulling van het begrip verantwoorde zorg bij Jeugdformaat/Jutters Combinatie. Op basis van de uitkomsten van de entreetoets heeft de inspectie geconstateerd dat er ten aanzien van het verantwoord omgaan met de rechtspositie van de jongeren, het toezicht op de jongeren en het handelen bij incidenten verbeteringen moeten plaatsvinden.

Rechtspositie van de jongeren

Ten aanzien van de rechtspositie oordeelt de inspectie dat er, ondanks behoorlijk beleid op de onderdelen wettelijke maatregelen en verlot, een risico is dat in de praktijk de rechten van jongeren worden geschonden. Ook is er nog geen mogelijkheid voor jongeren om zich hierover officieel te beklagen.

Toezicht op jongeren

Volgens de inspectie vertoont het toezicht op de jongeren tekortkomingen; er wordt onvoldoende gedaan om de risico's zo minimaal mogelijk te houden.

Omgaan met incidenten

De inspectie is van oordeel dat er geen goede regeling is voor incidenten, noch om deze te voorkomen noch om te reageren als deze gebeuren. Bovendien leert de instelling niet van de incidenten die plaatsvinden.

Aanbevelingen

Naar aanleiding van de bevindingen heeft de inspectie de volgende aanbevelingen geformuleerd voor JJC:

1. Verbeter de sturingsstructuur;
2. Zorg dat alle indicatoren, zoals aangegeven in het beoordelingskader, binnen een jaar operationeel zijn;
3. geef daarbij voorrang aan die indicatoren die de directe veiligheid van de jongeren betreffen.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Acties naar aanleiding van het rapport

Op basis van haar bevindingen heeft de Inspectie jeugdzorg JJC onder verscherpt toezicht geplaatst. De inspectie heeft de directie van JJC verzocht op een aantal punten direct actie te ondernemen. Het betrof hier zaken die te maken hebben met de veiligheid van de kinderen. Daarop heeft JJC binnen een week een aantal maatregelen getroffen voor de zeer korte termijn. De inspectie is van oordeel dat deze maatregelen passend zijn.

Voor de periode tot juni 2009 heeft JJC een plan van aanpak¹ opgesteld. De inspectie vindt dat het plan van aanpak voldoet aan de gestelde eisen en zal binnen een jaar een hertoets uitvoeren met hetzelfde beoordelingskader als in de entreetoets.

De belangrijkste conclusie is dat JJC de benodigde acties heeft ondernomen om de veiligheid en rechtspositie van de jongeren te verbeteren. Voor de structurele inbedding van de getroffen maatregelen is een plan van aanpak opgesteld dat voldoet aan de gestelde eisen.

De Inspectie jeugdzorg zal de uitvoering van het plan van aanpak volgen door middel van tussenrapportages door JJC en, indien nodig, voortgangsgesprekken. Na een jaar volgt er een hertoets. Ik heb de inspectie gevraagd mij op de hoogte te stellen als er twijfels zijn over de uitvoering van het plan van aanpak.

De adequate manier waarop JJC tot nu toe heeft gereageerd naar aanleiding van de bevindingen van de inspectie geeft mij vertrouwen in het vervolg van het proces van verbetering.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De minister voor Jeugd en Gezin,
A. Rouvoet

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.